

1905

22/2 67: 1. beh. af f. t. l. om udlån til yngre landmænd.

1906

[Landbrugsministeren.]

det, at på hovedparten af de mange tusind små landbrugsejendomme, der i dag sammenlægges til større brug, er bygningerne for længst udtjent. Der nedlægges ikke noget af værdi for hovedpartens vedkommende ved, at man sammenlægger dem. De bygninger har gjort deres tjeneste og har i dag ikke nogen større værdi. Hvis man endelig skulle tale om fejlinvesteringer i relation til de små og de store brug, kunne man nævne, at det vil være relativt let i dag at rejse landet rundt og pege på en lang række store gårde med store, kostbare staldbygninger, der slet ikke er udtjent, men som står ubrugte og tomme. At der især skulle være tale om fejlinvesteringer på de små brug, er jeg altså ikke sikker på. I øvrigt tror jeg ikke, problemet har det omfang, man tænker sig.

Hr. Antonsen talte igen om de 75.000 kr. i årsomsætning for et landbrug. Dertil vil jeg sige, at jeg tror nok, at i alle tilfælde de unge, jeg taler om, der interesserer sig for større brug, alle sammen bevæger sig i området over de 75.000 kr. i årsomsætning.

Johan Philipsen: Jeg vil kun have sagt én ting, inden man bevæger sig alt for langt ud i tanken om, at man ved restriktioner kan løse nogle af landbrugets spørgsmål. Jeg vil gøre opmærksom på, at i samme omfang som man laver restriktioner imod personer, der eventuelt ville købe landbrugsejendomme i dette land, ændrer man det grundlag, hvorpå hele vort realkreditsystem hviler. Hvis vi får tilstrækkelig mange restriktioner, så falder nogle af forudsætningerne for det trods al kritik efter min mening vigtigste grundlag for udøvelsen af landbrug i dette land. Hvis man vil have konkrete beviser på, hvilken skade man kan gøre ved restriktioner på køb af landbrug, og hvilken virkning det får for landbrugets kreditværdighed, så skal man gå syd for grænsen, til Kruså. Det er en anskuelsesundervisning, som enhver kan blive klog af.

Til sidst kun denne bemærkning: jeg tror ikke et øjeblik på, at man kan holde en væsentlig del af dansk erhvervsliv uden for det almindelige prisniveau med nogen som helst rimelig chance for succes.

(Kort bemærkning).

Niels Ravn: Når landbrugsministeren siger, at han ikke forstår, at vi fra det konservative folkepartis side taler om fejlinvesteringer i relation til det, der sker efter statshusmandslovens regler, må jeg jo komme med konkrete eksempler.

I den tid, hvor jeg har været med til at administrere statshusmandsloven, har jeg for 7-8 år siden været med til at sammenlægge små landbrugsejendomme med investeringer i bygninger osv. Nu står vi i den situation, at de dengang sammenlagte ejendomme kommer igen for yderligere at ville sammenlægges med andre. Så er det, jeg siger, at der må være sket fejlinvesteringer; der er da i hvert fald sket fejlinvestering i én af disse ejendomme, når man for et så kort åremål siden som en 6-7-8 år har investeret i bygninger og materiel, og den så nu skal nedlægges. Det er det, vi kalder fejlinvestering, og det er det, vi gerne vil undgå.

Jeg skal ikke fortsætte diskussionen med hr. Thomas Christensen, men kun lige sige, at når han nu selv fører begrebet jordrente ind i debatten, ja, så kommer vi lige ind i centrum. Jordrenten er jo en form for statsfæste. Hvem ønsker denne afløst i dag? Det gør de jordbrugere, som lever under systemet. Det er de husmænd, som har jordrentebrugene, der kraftigst er gået ind for at få systemet afløst og blive selvejere.

Hr. Svend Haugaard kom med en bemærkning om, at vi i det konservative folkeparti ikke tillagde problemet byfolks køb af landbrugsejendomme betydning. Vi tillægger alle forhold i relation til dansk landbrug betydning, men vi tror, at man overdimensionerer dette forhold. Hvem er